

Letos se do toho opřeme

Michal Rada

ISSS 2017

www.pristupnost-informaci.cz

Obsah

Čemu se budeme v následujících minutách podrobněji věnovat?

1. Směrnice WMAA
2. Nový zákon o přístupnosti
3. Přístupnost u služeb veřejné správy
4. Přístupnost u komerčního sektoru

Přístupnost pro...

Přístupnost je třeba zajistit pro

- webové stránky
- webové aplikace a informační systémy
- digitální dokumenty
- aplikace (mobilní i desktopové)
- informační terminály

Směrnice WMAA a zákon ZoP

Máme schválenou směrnici WMAA a budeme ji
transponovat novým zákonem

Současná legislativa

- Úmluva o právech OZP
- Článek 15 nařízení eIDAS
- Zákon 365/2000 o informačních systémech veřejné správy
 - povinnost přístupnosti zveřejňovaných informací
 - vztahuje se (nejen) na internetové stránky a zveřejňované informace
 - za splnění se považuje naplnění pravidel ve vyhlášce
- Vyhláška 64/2008 o přístupnosti
 - Stanovuje jednotlivá pravidla
 - Technologicky zastaralá

Nová směrnice WMAA

V říjnu byla schválena **Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102** ze dne 26. října 2016 o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (směrnice WMAA)

- Povinnost přístupnosti pro weby a aplikace úřadů
- Dopadá i na další subjekty veřejného sektoru
- Podstatné zobecnění a rozšíření povinností oproti návrhu
- ČR byla velice aktivní, bez nás by možná nebyla

Co řeší WMAA?

EU přijala směrnici WMAA

- Bude transponována novým zákonem o přístupnosti
- Řeší oblasti
 - přístupnost webových stránek a jejich obsahu
 - přístupnost dokumentů
 - přístupnost mobilních aplikací
 - monitoring přístupnosti
 - osvěta, reakce, spory
- Řeší pracovní tým na MV
- Nová legislativa od srpna 2018

Konstrukce směrnice WMAA

Samotná konstrukce směrnice je následující:

- Směrnice stanovuje rámec povinností a doby pro naplnění
- Prováděcí akty stanovují konkrétní požadavky na přístupnost
 - na přístupnost webových stránek
 - na přístupnost mobilních aplikací
 - na prohlášení o přístupnosti
 - pro podrobnosti o monitoringu

Harmonogram WMAA

Harmonogram je následující

- 10/2016: Vyhlášena směrnice
- do 6/2017: Tvorba zákona
- 6-9/2017: Meziresortní řízení
- do 12/2017: Schválení vládou
- 8/2018: Schválení a platnost zákona
- 9/2019: Povinnosti pro nové weby
- 9/2020: Povinnost pro všechny weby
- 12/2021: První monitoring

Nový zákon

Transpozici směrnice WMAA jsme se rozhodli realizovat novým zákonem:

- Uvedení základní povinnosti přístupnosti
 - pro internetové stránky (a veřejné informační systémy)
 - pro dokumenty (zejména jako obsah)
 - pro mobilní aplikace
- Dopad na velké množství veřejnoprávních subjektů
- Konstrukce zákona:
 - Zákon stanoví povinnost přístupnosti
 - Naplnění: Splnění požadavků
 - Požadavky na přístupnost ve vyhlášce

Harmonogram přípravy

Zákon tvoří pracovní tým na MV.

Harmonogram je následující:

- březen 2017: Zahájení tvorby
- květen 2017: Vnitroresort
- červen 2017: Meziresort
- prosinec 2017: Schválení vládou
- od prosince projednávání v parlamentu
- srpen 2018: Platnost zákona
- od roku 2019: Postupná účinnost

Problematické oblasti

Je to docela složitá problematika, identifikovali jsme pár věcí, jimž se musíme věnovat intenzivněji:

- Nejasná osobní působnost (rozsah povinných subjektů)
- Netýká se jen informací o veřejné správě, ale všech kromě výjimek
- Stále nejsou patřičné prováděcí akty (ze kterých budou prováděcí vyhlášky)
- Problematické vyčíslení nákladů (různorodé dle stavu v jednotlivých subjektech)
- Těžké diskuse s EK, když tomu sami moc nerozumí

Přístupnost ve veřejné správě

Je na čase přejít od filozofických debat ke konkrétním činům, jinak skončíme jako...

Opatření a úkoly

Opatření k přístupnosti jsou součástí opatření ke governance accessibility

Dostává se to do vládních dokumentů

- Národní plán rovných příležitostí OZP
- Akční plán pro rozvoj digitálního trhu
- Je to jeden z EU principu eGovernmentu
- Je principem Národního architektonického plánu

Komplexně

Už při rozmýšlení služeb veřejné správy je nezbytností...

- počítat s tím, že jsou i OZP a mají své potřeby a požadavky
- když řešíme přístupnost, neděláme “něco navíc” ani neděláme nikomu milost
- musíme službu řešit tak, aby od počátku byla přístupná po všech stránkách
- když tomu nerozumíme, tak se poradíme
- neignorujeme specifické potřeby

No prostě na to musíme myslet, abychom se pak nedivili...

Na co tedy myslet?

Už když se zamýšlíme nad nějakou službou tak:

- bereme do úvahy, že uživateli budou OZP
- legislativu a procesy nastavíme tak, abychom nediskriminovali
- dodržujeme absolutní technologickou neutralitu
- při technických řešení dbáme na jejich přístupnost
- nezapomeneme na přístupnost dokumentů a informací o právech a povinnostech
- raději to zkonzultujeme

Špatný příklad: EET

EET je krásnou ukázkou, jak se to nemá dělat.

- Naprosto se na to nemyslelo
- Nikoho nenapadlo, že povinnými subjekty budou i OZP
- MF a GFŘ porušilo zákon (nepřístupné weby a systémy)
- Neodpracovali si analýzu vůči OZP
- Když nastaly problémy, byli dost překvapeni.

Výsledek?

Bohužel, výsledkem je, že povinné subjekty, které jsou OZP:

- 1) nemohou samy bez asistence projít registrací
 - 2) nemají přístupné rozhraní pro registraci a generování certifikátu
 - 3) chodí si EET vyřizovat do bariérových pracovišť FS
 - 4) nemají k dispozici dostatečný výběr koncových zařízení
 - 5) jsou přímo diskriminováni
 - 6) bojí se nespravedlivých sankcí
- Výsledkem je nesystémová - naštěstí dočasná - výjimka pro EET, dokud se to nevyřeší.

Musíme...

Nejen tento příklad ukazuje, že musíme

- vymyslet způsob analýzy a posuzování obecné přístupnosti již při přípravě služby
- zahrnout do přípravy legislativy otázky GA
- zpracovat metodiku, jak mají gestoři postupovat
- zamyslet se nad změnou kontrol
- rychle reagovat na vzniklé problémy
- naučit se to jako samozřejmost

Přístupnost mimo veřejnou správu

od “mírného pokroku v mezích zákona” ke společnému
zlepšování

Co děláme?

Nové výzvy dávají nové úkoly:

- Obecně zvýšit osvětu o přístupnosti
- Komunikovat s “digitálními partnery”
- Vysvětlovat a pomáhat i komerčním poskytovatelům služeb
- Řešit věci neformálně, ale účinně
- Ukazovat na výhody a pomáhat s dopady
- Hlavně jim pomoci “jak...”

Pár příkladů

- 1) Přístupnost bank
 - a) Spolupráce s ČBA
 - b) Vysvětlení, trochu vyděsit, ale především motivovat a pomoci
 - c) Některé banky aktivní, ostatní to stejně budou muset řešit
 - 2) Přístupnost operátorů
 - a) Spolupráce s ČTÚ
 - b) V březnu byl workshop s mobilními operátory
 - c) Překvapivě pozitivní reakce, jen zase netuší, jak
 - d) Nemají problém technický, ale korporátní
 - 3) Přístupnost služeb Google
 - a) Navázání aktivity s Googlem
 - b) Obrovský celosvětový dopad
 - 4) Aktivní diskuse v rámci digitální ekonomiky
- Chcete best practice?: Seznam.cz

Příští rok

Příští rok si zodpovíme tyto otázky:

- 1) Zlepšilo se povědomí o nutnosti řešit GA ve veřejné správě?
- 2) Máme nový zákon o přístupnosti?
- 3) Umíme si zodpovědět, jak VS řeší požadavky a potřeby OZP?
- 4) Projednala se v EU směrnice EAA?
- 5) Máme už jasno v tom, co chceme dělat?
- 6) Jaké jsou výsledky práce OSGA?